

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltokban.

A mi szociálistáink.

A mi szociálistáinkról, akik nálunk a jövő társadalom alakulásának a szociális követelmények szerint való megindítását képviselik, a szociális haladás várományosairól alig esik szó a mi körünkben. Az a kínos eszmeharc, amely a régi és az új világnézet között folyik, még nem vetette el hozzánk hullámgörűit, a viláfgörgető eszmékre tekintet sem vetünk, nem gondoljuk azt, hogy egyszer majd teljesen alámossák nemcsak azt az erkölcsi, szellemi, de anyagi talajt is, amelyen most olyannyira biztonságban állunk. Holmi kanapépörök, családi pletykák, a napi események szürke krónikái még egyelőre inkább érdekelnek bennünket. A szociális igények növekedéséből még csak a drágaságot, a szociális élet napi szenzációit vettük észre és nem látjuk be, hogy a nagy néprétegek öntudatra ébredésében a haza keretei tágulnak, amelynek nagyságát, erejét nem lakóinak létszáma, hadseregének nagysága méri, hanem a lakosoknak a szociális követelmények, gazdasági egymásrautaltság szerint való elhelyezkedése, kölcsonös gyarapodása, és boldogulása adja.

A világalakulás nagy koncepciói, a nemes eszméktől nem szabályozott társadalom miseriali nem tudták felkelteni érdeklődésünket.

A mi szociálistáink, akik már évek óta képviselik nálunk a szociális haladás igényeit, örvendtes lépés előtt állanak. A hazátlán szociálistáink belátták hogy a zsaroló központ nem tudja elősegíteni ügyeiket, csak a pártkassza

javára tartogatja és bolondítja őket s most kiválni készülnek a központból. Különben a központi gárda éhenkórászokból verődött össze, mindinkább vesztli tekintélyét, nem tud a munkásságnak akkora előnyöket felmutatni, mint a befizetett pártadó ellenében nagyon is méltányos volna. A múlt héten a nagyváradí ácsok szervezete lépett ki a központból, most a helybeli szociálista munkások elégették meg a velők történt visszaéléseket. Hát ezzel zárul a mi józan, becsületos népünk szociáldemokratáskodása.

Amint halljuk, a keresztény szociálisták részéről, akik a szociális haladást a vallás és hazához való hűségűl, a régi munkáserények állandósításától s ezzel szemben ügyüknek jobbrafordultát a társadalom méltányos megértéséből várják, mozgalom indult meg, hogy kezét nyujtva a szociáldemokratáknak, az egyesülésben, s a testvéri összetartásban keressék helyzetük szociális javulását.

Városunk szociális életének emelése szempontjából feltétlenül kínatos, hogy nem csak a hivatalos fórumok segítségét elő a szétszakadt testvértáborok közeledését, de a város közönsége is szimpátiával kísérje a mozgalmat. Hogy ezt megtehessek, a folyton hangzótatott humanizmust, emberszeretetet, hazaszeretetet egyszer már el kell vinni az ajktól egészen a — szivig.

Miért eredménytelen gazdasági iskoláink oktatása?

A városi közigazgatási ülésen szomorúan állapították meg, hogy gazdasági iskoláinkban a tanítás eredménye az elmúlt tanévben is a nullán állt. A jelentés szerint 90% bukkott meg, ami nagyon is kétségbejítő eredmény. Városunk ügyeit mindig szívében viselő főispánunk, de az egész gyűlés is megdöbbenve vette tudomásul ezt az eredményt és megbízták a tanfelügyelőt, hogy tanulmányozza a helyzetet és találja meg azokat a módozatokat, melyekkel segíteni lehetne a mai áldatlan helyzeten. Legyen szabad elmondanunk a mi véleményünket is, tán az itt leközölt észrevételek is adnak egy-két gondolatot.

Megjegyzem, hogy engem egyáltalában nem lepett meg a jelzett eredmény. Sőt az lett volna meglepő, ha gazdasági iskolánk derék tanerői nagyobb eredményt tudtak volna felmutatni. Aldozatkész, odaadó munkásságuknak legszembizonyítéka az, hogy még ennyit is tudtak produkálni. A ki gazdasági iskoláink belső életét, szerkezetét ismeri, belátja, hogy azokban a mai rendszer mellett eredményt elérni nem lehet. Őszintén bevallom — gyenge eredménnyel. Legnagyobb hiba az, hogy a szorgalmi idő tíz hónapra terjed.

Uti élmények.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Carpattia, június 23.
Az Océánon, az Azori szigetek közelében.

Dübörögve halad hajónk tova az Océánon. El vagyunk zárva a világtól teljesen. Még 6—7 nap az utunk New-Yorkig, ezalatt nem érintkezhetünk senkivel a jó Istenen kívül. Naponta láttunk egy-két hajót a messze láthatár parémén, ebből tudjuk, hogy élőlény kívülünk is botorkál ezen a végtelennél látszó területen. Tegnap egy cethal tűnt föl a közelben, sokáig láttam, a mint fölkendezte fölfelé a vizet, sőt tegnapelőtt egy cápa három méteres teste is fölűnt a hajónk mellett, ezeken kívül a külvilágból csak a delínek hoznak közénk némi élénkséget. Mikor csoportosan, négyen-öten egyszerre megjelennek és merész ugrásokkal vetik keresztül magukat a hullámokon, a fedélzet népe ujjongva rohan a korláthoz és vidám zajjal kíséri játékukat.

Szóval: be vagyunk szorítva a mi kis városunkba, a mely 1164 utasával egy külön köztársaságot képez az Océán közepén.

Ne gondolják azonban önök, hogy mindezekon esik nekem. Legkevésbé sem. Tizenkét napja vagyok immár a hajón s még nem jutott időm arra, hogy unatkozzam. Sőt elenkezőleg, ismételten hangoztatom, hogy a pihenésre, a kellemes üdülésre aligha találhattam volna alkalmasabb helyet, mint ezt az Océán hullámain rohanó várost. Hogy a helyzetet egészen megvilágítsam, bevallom, hogy édes keveset gondolok haza. Én, a kinek elemem volt az újságírás, a ki hétfőn mindig úgy éreztem magamat, hogy valami kiesett volna a világból, mert nem olvashatok újságot; a ki képes voltam félórát sétálni, azért, hogy egy Esti Újsághoz hozzájussak, — most egész könnyűséggel nélkülözöm a nyolcadik nagyhatalmat. Ma jutott először eszembe, hogy: Uristen! mi lehet az újság odahaza? vagy, hogy miként szerkesztődhetik a Fejérmegyei Napló? csinál-e botrányt a szerkesztőség, hogy legyen érdekes olvasni valója a tisztelt olvasóközönségnek. Elem világomat: pihenek nagyokat s hogy ne csupán ebből álljon a mulatság irrogatok, olvassatok, tanulok angolul (vagyis szidom azt is, a ki ezt a különös nyelvet kitalálta) résztveszek a dalharcokban, az angol és olasz papársakkal nagyszerű latin konverzációkban veszek részt, társalgok a

többi utasokkal, vágighallgatom a III. osztály keserűségeit, szalonomban vizeteket fogadok — s mindezt ezért, hogy aztán annál izesebb, annál kellemesebb legyen a pihenés.

Lássák! idestova 12 nap mulott el s nekem nem volt még annyi időm, hogy a Földközi tengeren szerzett tapasztalataimról megírhattam volna a beszámolót.

Pedig azok is érdekesek voltak ám.

Először is megtörtént velem az a különös dolog, hogy a születésem napját — immáron a harmincnegyedikét — június 13 án a tengeren ünnepeltem. Egyedül, teljesen egyedül. Talán soha ily meghatottan nem életem még át azt a szép napot. Igaz, volt rá módom, hogy magamba vonuljak. Magamra zártam a szobácskám ajtaját s hálát adtam a jó Istennek, hogy ezt a nagy örömet nekem megérni engedte. Aztán végignéztam a tengeren. Nem láttam egyebet csak a vizet a körülöttem habzó, hullámzó tengert, aztán az eget — nem is az eget, hanem a jóságos Jézust, aki a gyarló embereknek megbocsátja, irgalmas, kegyes atyja, a ki vezet, a ki fölemel, a ki megbocsát nekünk s keblére, szent szívére ölel bennünket. Sohse láttam kisebbnek magamat, mint ezen a napon és sohasem láttam az Istent az én megváltó Jézusomat nagyobbabbnak,

Sövegjártó János

vászon kereskedése menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.
Székesfehérvár, Barátok épülete. Egy tanuló felvételtk.

Ma lapunk 6 oldal.

00000391

Ismerem Dinyésnének a fehérvári gondolkodását, ámde az ország rajoni szeretetével, melyre a magyar gazdasági népet hozzászoktatni kell, és amelyre a népnek úgy szepetnie, hogy a tőber közepe táján, vagy aprilis, május, június hónapokban bevezetni a gazdasági iskola, termébe. A törvényt csináló jó urak nem számoltak a magyar földművelő nép anyagi helyzetével, azt hitték, hogy a zöld asztal mellett papírra vetett intézkedés szerint fog berendezkedni népünk gazdasági élete. Pedig itt is áll, hogy *primum vivere, deinde philosophari* — előbb kell gondoskodnunk arról, hogy miből élünk, csak azután lehet okoskodni, művelődni, tanulni.

Ezért talán nem tévednek azok, kik gazdasági iskoláink tanításának eredménytelenségét részben a szorgalmi idő helytelen és céltalan megválasztásában találják. 5 hónapi szorgalmi időnél többet felvenni nem lehet. Szeptember, október hónapokban még annyi munka vár arra a gyermekekre odahaza, hogy szinte észszerűtlen a biztatás, hogy hagyja otthon a munkát és járjon iskolába. Tavasszal pedig — apr., máj stb. hónapokban annyira éget a munka, oly méreg drága a munkabér, hogy igazán nagy kulturfelfogással kellene annak a földművelő embernek megáldva lennie, hogy gyermekét iskolába küldje és helyette még drágább napszámost fogadjon. De ezt a kultúrát ne tételezzük fel nála is, ne kívánjuk tőle, hanem erre a kulturmagaslra emeljük fel előbb őt.

Semmi mélyebben fekvő okot nem találunk arra, hogy miért kell annak a szorgalmi időnek okvetlen 10 hónapra terjednie. Nem egyetemi képzést akar nyújtani a gazdasági iskola, nyújtja a *legszükségesebbeket*. Ezt az anyagot pedig november-től március végeig el lehet végezteni.

szébbnek, kegyesebbnek, mint ezen a napon. Jól esett kiönteni előtte a lelket, s jól esett éreznem, hogy nincs senki ezen a világon, aki az ember legfelsőbb, legtitkosabb gondolatait, vágyait, háláját, köszönetét igazabban megérti tudná, mint a jószág Jézus. Éreztem, hogy a kisember bármennyit imádkozik is, eleget imádkozni az Istenhez sohase tud. Ez volt az én születésnapom az idén.

A hajó dübögött, rohant velünk tovább. Mánnap közelebb értük Olaszországot, mikor pedig a csizma talpa alá értünk, egész közvetlen közelségből láttuk azokat a csupasz, kopasz, istentől megátkozott, embertől elhagyott sziklahalmazokat, a melyek ma Itália déli részét képezik, s amelyeket maguk az emberek tettek kietlen sivataggá, mikor a termékenyítő erőtöskéket kiirtották róluk s elfelejtettek helyükbe újakat ültetni.

15-én délen feltűntek előttünk Szicília sziklái. Most már jobbról-balról a fehér hegyek bámultak ránk. Termékenység sehohse látszik, csak ott, a hol Taormina vadregényes vidéke következik, láttuk, hogy élet is van ezen a szomorú vidéken. Fölötte pedig, kiemelkedve valamennyi hegy fölé, mogorván, fenyegetve mutogatja szörnyű homlokát az Aetna, a halálhozó itéletet romboló borzalmas Aetna...

Taormina után nemsokára Messinánál vagyunk. Itt a tenger annyira összeszűkül már, hogy alig szélesebb 2-3 kilométernél. Hajónk — sajnos — nem mer egészen közel menni a városhoz. Hiszen mindenki tudja, hogy a karácsony utáni földrengés nemcsak a föld színén hozott létre változásokat, hanem a tenger mélyét is fölforgatta. Ismeretlen sziklák nyomultak fölfelé a víz felszínre felé, veszedelemmel fenyegetve min-

den hajót, a mely a tájékucon jár; úgy hogy a tenger egész térképét újra meg kellett állapítani. Mindemellett tökéletesen jól láttuk az egész várost, házaival, környékével együtt. A ki a térképet, illetőleg az angol, francia, német, magyar képeslapokat tanulmányozta, egész könnyedén eligazodhatott a rombolás megdöbbentő tanyáján. Az is tudvalevő, hogy Messina külső képe nem ismert meg az egykor virágzó város teljes pusztulásával. A tenger felé eső házaknak legalább külső falai nagyrésben épen maradtak, de szabad szemmel kivehetjük például a város háza falainak megrongálódását, az omlócsarnokos szép épület egyik részének összeomlását. A laikus szemnek is föltűnhetett, hogy nincs egyetlen kiemelkedő épülete, temploma, tornya a városnak, a mely a többin áttekintene. Buomlott valamennyi a büszke székesegyházról kezdve a legutolsó kis kampaniélis. A város két oldala tele van barakkokkal építve, a melyeknek friss cserép födélzete élesen elüt a többi házak viharverte gyászától.

Messinától nem messze, csak alig egy-két kilométernyire Szicília csúcsa következik már. Ott egy másik város fehérik, illetőleg az új épületeknek, barakkoknak egész tömege rajzik előttünk. Ugy látszik, mintha a környék megszabadult népet ezen a ponton tömörítették volna össze. Sokkal szembetűnőbb a másik part, az olaszországi terület pusztulása. Reggionak s a vele szomszédos falvaknak sivar képe valóban megdöbbentő a szemlélet. Vannak falvak, a melyekből nem lát az ember egyetlen épen maradt falat s az emberek is, mintha megszöktek volna erről az istenverte vidékről, sehohse nem mutatkoznak. Egyetlen nagyobb bárkát láttunk Messina alatt vitorlázni, egyebütt mintha kipusztult volna az élet mindenütt.

Az bizonyos, hogy gazdasági iskoláink oktatása mindaddig nem hozza meg a kellő sikert, míg ezen a konzervativizmuson kis részt nem ütünk, míg meg nem értjük velük, hogy nekik a haladásra szükségük van. Ez volna a gazdasági oktatás legelső teendője, de hogyan teljesítse ebbeli hivatását, mikor a szülő csak kényszernek engedve küldi gyermekét iskolába, mert fél a büntetéstől, sőt mikor beköszönt a munkaidő, mikor már nagyon is reászorul arra a gyermekre, inkább megfizeti a büntetést. Mindenesetre nagyon segítene ezen indolencia letörésében, ha csak a téli hónapokra szorítkoznák a tanítás, mert statisztikailag kimutatható, hogy a mulasztók száma a téli hónapokban a legkevesebb, míg az őszi és kora tavaszi időben a legtöbb.

Midőn ezen — sokak előtt ismeretes — észrevételeket papírra vetettük, nem az volt a cél, hogy újat mondjunk, hanem az, hogy a gazdasági tanítás eredménytelenségének azon okait, melyeket évközben annyiszor és annyiszor meghánytunk-vetettünk, most, midőn aktuálisá vált, nyilvánosan is elmondjuk. Ismételve hangoztatjuk, hogy eredményesebb oktatást csak

gyökeres rendszerváltozástól várhatunk. — Terjedjen a szorgalmi idő csak a téli hónapokra, nyújtásuk csak a legszükségesebb ismereteket és ne akarjunk nevelni kész gazdasájszakteket. Ha a gazdálkodó nép nem lesz kénytelen még a legégetőbb munka idején is iskolába küldeni gyermekeit — gyengül az a vastag kéreg, mely gondolkodását, felfogását most a gazdasági iskolától visszatartja. Szó sincs róla, hogy mindjárt kielégítő lesz az eredmény, de legalább megtesszük az első lépést, mely közelebb hozza a szülőket és az iskolát. Mert addig minden tanév eredménytelen munkája után kénytelenek leszünk érezni annak az arany mondásnak igazságát. „A ki sokat markol, keveset fog.“

Háinek Béla.

ÚJDONSAGOK.

Krónika.

Munkásaink közt dúlt a harc,
Szemközt álltak mint ellenség:
A testvérharc megszággatta
A dolgozó haza testét.
Egyik tábor zászlajára
Az Isten és hazát írta,
A másik, a vallás, haza,
Kö-rend ellen szállott síkra.

És egyre nőtt minélkét tábor
Észme harcok viharában.
Győzelmet a fűt igért
És nem volt a cél a mában.
A nagy, szociális eszme
Mindámszebbre lövett lángot;
Az igazság fátylójánál
Mérlegelte a világot.

Mi is sokat megszenvedtünk
A testvéri harcok közt,
S nem nyújtottunk békejabbot
Apáinknak sirja fölött.
S midőn veszünk mindenünket,
Lelkünk üres és a — kezünk,

Hajónk nagyot kanyarodott Szicília homlokánál s nyugoti irányban szelte a tenger hullámaikat. Jobbról hagytuk a tenger habjaiból cukorsüveg módjára kiemelkedő Strombolit, amely vékony füstjével most is bizonyította, hogy belseje tüzet és hait rejt magában. Késő este lett volna, mire Palermoba érünk, a kapitány tehát megiasította a hajó menését s reggelre felkerékkel, csöndesen poroszálva értünk Palermo falai, illetőleg hegyei alá. A hajó egyhangú zakatolását, akár a molnár a kerek kattogását annyira megszoktuk már, hogy mihelyt megszűnt, azonnal fölébredtünk.

Kidugtam a fejemet a gömbölyű kis ablakon s előttem terült el Palermo remek panorámája. Nem is annyira Palermot látja az ember első pillanatban, mint azokat a hatalmas óriás fekete sziklákat, amelyek karikában övezik a várost: a Monte Pellegrinot s a többit. Az éjszaki szél összerombolná, semmivé tenné ezt a kis várost, ha nem állának mögötte őt a viharverte ősi sziklák fekete tömegei. S kevés város is van, amelynek tengerpartját a természet jobban kikötőnek alkotta volna, mint Palermoét. A hegyek tökéletes félkarikát képeznek a város fölött. Lenn maradt annyi hely, hogy lábnál egy hatalmas, jelenleg 280 ezer lakost számláló város háztömegei megépülhessenek, de mögötte meredeken, szinte fenyegető komorsággal állanak védőül a sziklák alakulásai. Talán a Gellérthezhez hasonlíthatnám legjobban — de persze nagyobb kiadásban. Főnö a homlokukon apró várak, citadellák épültek, mintha most is bizonyítani tudnák, hogy Palermo ágyúval is megtudná védelmezni a maga lenn épült házait.

Bilkei Ferenc.

Most gyuladt ki szelíd fényben
Száműzötti honszerelmünk.

A testvérharc csapása közt
Értelmű most kezűnk egymást,
Összetartás jelszavával
Keresünk az istenáldást.
A hazát kell nagyvá tenni
Igazságban és erőben,
Ugy tudunk csak részesülni
Áldásából minél — többben.

József kir. herceg mezei munkásai között. József kir. herceg munkásnépe iránt érzett meleg szeretetének, szociális érdeklődésének kedves tanujelét adta f. hó 16-án. Meglátogatta mezei munkásait, akik most az aratási munkában fáradoznak uruk javáért. Istenben boldogult édes atyjának halála után ez az első eset, hogy az alcsubi urodalom munkásai fenséges uruk látogatásában részesülhetnek. Ha már mindentűt nagy áldás, ha a gazda munkásai sorsa iránt érdeklődik, mily nagy jótétemény ez Alcsubon, hol a munkások ennek élvezésében növekedtek föl! Az, aki e munkás nép körében megfordul, tudja, hogy milyen áhitatos érzéssel állja körül a főhercegi családot és halával telik szíve, örömkönyektől csordul a szeme, hogy a főhercegi család feje, az ő jóságos uruk érdeklődik irántuk. Kérges a munkás keze, napbarnította az arca, de érzékeny a szíve, tisztá a lelke, mindjárt megindul, mihelyt szívet érez! Az ünneplő programja következőképp folyt le: 16-án délután érkezett a főherceg Budáról Libits Adolf jószágigazgató kíséretében automobilon. Az urodalom aratói 8 csapatban álltak fel fenséges uruk fogadására. Először az acsai urodalom aratóihoz ment a főherceg, hol Székalla Ferenc, az alcsubi urodalom felügyelője fogadta s mutatta be az aratókat. A fenség meghallgatta az aratók üdvözlését, jóságos szavak kíséretében átvette a koszorút s minden aratót pénzbeli jutalomban részesített. Ezután automobiljába véve Székalla Ferenc felügyelőt bejárta összes fejedelmegyei urodalmát, meglátogatta a hatvani, lámpavölgyi s göböljárasi aratómunkásait. A munkások, akiket a magas leereszkedés könyekig meghatott, egyszerű, keresetlen szavakban mondtak köszönetet a főherceg jóságáért és szeretetéért, aki ez alkalommal mintegy 2000 koronányi ajándékot osztott szét aratonépe között. A fenkölt gondolkodású főherceg magas jótéteménye örökre él népe szívében!

Esküvők. Dornis József, p. ü. szántmest f. hó 15-ikén esküdött örök hűséget **Placintár** Irmának a kassai orsolyiták templomában.

Patay Emil, helybeli ref. segédlelkész f. hó 14-én tartotta esküvőjét Köveskálán Fábian Etelkával, Fábian Dániel földbirtokos bájos leányával.

Katonai Szemle. Nagy Valér altábornagy, a katonai mentelepek felügyelője, a helybeli mentelepen szemlét tartott. Az altábornagy mindent rendben találva, elismerését fejezte ki Schweikofszky Gusztáv alezredesnek és Kállay István kapitánynak.

Kinevezés. A Székesfehérvári Kölcsonös Népszegélyező-egylet igazgatósága e hó 14-én tartott ülésében Bezdek Istvánt gyakornokká nevezte ki.

Tárgyalás a Nagy Sándor-féle hagyaték ügyben. A város anyagi erőt hatalmasan segíti elő az a hagyaték, amellyel Nagy Sándor alapi földbirtokos ajándékozta meg a várost. A hagyaték annál fontosabb, kedvezőbb, mert az ugyanis nagyon rossz viszonyok közt tengődő, jótékony-sági intézményeink felségítésére történt, amelyre város nem gondolhatott. A hagyaték ügyében most folyik tárgyalás a sárbogárdi közjegyző előtt, ahol a várost főügyésze, Kisteleky Károly dr. képviseli A város részére juttatandó örökségi összeget az rokonok megítáadták, azonban mint halljuk a rokonság kedvözö egyezséget gajánlott fel a városnak.

Lemondás. Dr. Jeszenczy Andor főispáni titkár, az árvaszékhöz bocsított közigazgatási gyakornok, beadta lemondását. A lemondás a főispán lemondásával van kapcsolatban. A mint halljuk a lemondott főispáni titkár Baranyavármegye közigazgatásánál válat hasonló állást, amelynek elfoglalására már el is távozott városunkból.

Az állatorvosi állás. Jeleztük, hogy Nagy József székelyudvari állatorvost székelyvári állatorvossá nevezte ki a főispán. Utólag értesülünk, hogy Nagy József csak megbízást kapott az állatorvosi teendőik végzésére. A pályázat csak ma járt le, a következők adták be a pályázatukat: Szegedi Jenő, Dózsza Henrik módosi, Láng Vilmos peráki, Stadler Miksa mosonyi és Balázs Gyula, belédi (Sopron-m.) állatorvosok.

A városi munkák. A múlt számunkban jelzett városi munkálatokra érkezett pályázatokat a tegnapi tanácsülésen bontották fel, ahol egyszerűsített a legelőnyösebb ajánlkozókat 3 évre megbízták a városi munkálatok végzésével. A legtöbb ajánlkozó a felvett egységáraknál is előnyösebb ajánlatot adott. A kovácsmunkákra pályázta: Lhotka István, Hirtling Pál, Bató Pál és Kovács György. A pályázatot elnyerte Lhotka István (30% engedménnyel). A bádogos munkát elnyerte Ditrnár Károly (7% eng.), pályázott még Knezits Imre. A kályhamunkát elnyerte Weisz István (egység ár). A lakatos munkát elnyerte Kovács és Saly (5% eng.), pályázta még Márkus Simon fia és Luttor Ferenc. A csizmadia munkát Bellovits Ferencre bízta a város (10% felülfizetéssel), pályázta még Csucs István, Laky István és Horváth Mihály. A mázólómunkát elnyerte Kalóczy Gyula (30% eng.), pályázta még Glüek Mór és Schmölez László. A bogárn munkát elnyerte Lhotka István (20% eng.), pályázta még Hirtling Pál és Kovács György. A szabómunkát elnyerte Bervölter János (egység ár), versenytárs nem akadt. Az üveges munkát elnyerte Schnetzer Nándor (20% eng.), pályázott még Frankl Lipót. A cementmunkát elnyerte az egyedül pályázó Tógl Gyula (4% eng.) Az asztalos munkát elnyerte Nyáry Gábor, pályázott még Kurucz István. A vasárura megbízást kapott Knazovitzky Elemér (15% eng.), pályázta még Grosz Bernát és Papp László. A szígyártómunkát Papp Sándor nyerte el (2% eng.)

Állatorvos választás. E hó 10 én ment végbe a Kápolnásnyék székhellyel újonnan szervezett körorvosi állás betöltése. A körhöz a következő községek tartoznak: Kápolnásnyék, Velence, Nadap, Sukoró, Pázmánd, Gárdonyi. Minden egyes község képviselőtestülete 5—5 választót küldött ki. A választás Kálmán Vince főszolgabíró elnöksége alatt folyt le a kápolnásnyéki község házában. A kiküldött választók a 7 pályázó közül egyhangú felkiáltással **Menlér Béla** állatorvos választották, meg, aki a hivatalos esküt nyomban le is tette.

Adalékok helyi poézisunk fejlődéséhez.

B I Z T A N S.

(E. Tóth Júliska egy verse nyomán; eredetileg megjelent a Sz. H. 1909. júl. 11-iki számában.)

Az élet nem áll. Te el nem veszel.

Az élet nem áll. Nagy annak sora.

Most jön az új, kéjes ölelés,

— Ez lesz a nászvacso.

A perc nem áll. Megmarad a mámor.

És van üdv, gyönyör szeretszét.

Csók, kéj, ölelés az éjbe veszhet,

De hallani az új pirkadás nesztét.

Az élet nem áll. Szüz, babonás leple

A Te számokra még sok titkot takar.

Könny, vér, sírás — édes szenvedések;

Tied az élet és mindent akar.

Sikits az éjbe, hisz' van még mit várnod.

Kacagi, sírj, hisz' lesz még mi végett.

Csak nézz, várj, hisz' lehet még várnod,

Tied a jövő, Tied az élet. —y.

Utazási könyvek, Báderek, stb. nagy választékban kaphatók Klökner Nagy udevari könyvkereskedésében Székesfehérvárott.

Választási szenzáció. F. hó 15-ére volt az etyeki r. k. iskolaszék választása kitűzve. A választási bizottság reggeli 9 órakor a szavazatok átvételét megkezdte. Déltájban értesült a bizottság, hogy Teller Ferenc Dechet a választóhelyiség körül ácsorog s az arra menőket szavazó lap átvételére kényszeríti, s miután Teller a manipulációt, dacára többszöri felszólításnak félbe hagyni nem akarta, a bizottság ily körülmények között a szabad választást lehetlenségnek tartván, kénytelen volt a választást megszüntetni s a felsőbb hatóságtól intézkedést kérni, hogy a választás szabadsága a jövőben biztosíttassék.

Különbön Teller Ferenc Dechet főkortestlynemű magaviseletével az előző választásoknál is tüdőkölt s csak az ellenfél végtelen türelme tette lehetővé, hogy az előző választások mégis befejeztettek.

Szabó ipari tanfolyam. A technológiai iparmuzeum megbízásából, amely az ipariágak tökéletesítésére tanfolyamokat szokott rendezni a nagyobb ipari gócpontokon, Hlinka Jenő szaktanító a tegnapi nappal kezdődőleg négy hetes tanfolyamot tart szabóiparosainak számára. A tanfolyamon mintegy 30-an vesznek részt.

Titokzatos gyermekhulla. Lelkellen bűntényre vet világot a rendőrség ma d. u. még eddig titokzatos ügyben végzett nyomozása. Egy drótostót fia, amint a MÁV. fűtőházának alsó felén elfolyó kanálisban mosta a lábát, egy gyermek hüllára bukkant, amely papírba, ruhákba gondosan elpakolva, zsineggel átkötve a sás közé rejtve fektült. A titokzatos esetről jelentést tett a vasuton, ahol telefoni uton rendőri és orvosi ki-rendeltség után láttak. A rendőrhatalóságot Zavaros Aladár r. kapitány az orvosi hatóságot Árokay Antal dr. képviselte. Az orvosi vélemény szerint a hulla egy 9 hónapos teljesen kifejlesztett gyermek hüllaja, amely valószínűleg erőszakos halállal mult ki miután világra jött. A hullát be-szállították a boncterembe, ahol fel fogják boncolni, hogy a titokzatos ügyer orvosilag is némi világosság derüljön. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Egy tehénesztet veszedelme. Pompás tehénesztete volt Ivánka László pátkai nagybirtokosnak. S most egy szerencsétlen gazdasági baklövés folytán tönkre ment a 150 szép állatból álló tehénesztet. Elég meggondolatlanul a megazott, zsenge löherre hajtották ki a tehéneket s a löhertől fel-puffadtak. Néhány óra alatt 20 db. szép állat el-hullott s rövidesen megtraktáltak az állatok sorai. Az állatokat leszurták, azonban értékesíteni a húst nem sikerült, mert Farkas törvényhatósági állatorvos a hus árubabocsátását megtiltotta.

Kabaré. A téli színtársulatunknak egyik szimpatikus férfi tagja, Gyenis Ede, f. 17. és 18. éne este fél kilenc órakor a Magyar Királyi kerthelyiségében elsőrangú kabaré társulattal két kabaré-estélyt rendez. A kabarén a következők szerepelnek: Szüts Nelli, a Vigszínház tagja, Bányai Irén, a Vigszínház tagja, Somogyi Nuszi, a kecskeméti színház tagja, Gellért Lajos, a kecskeméti színház tagja, Dezsöffy László, a budapesti Royal kabaré tagja és a rendező Gyenis Ede. A kabarén teljesen új műsor lesz.

Nyilvános elszámolás és köszönet. A szorgalmas és jó magaviseletű elemi iskolai tanulók jutalmazására a következő adományok folytak be: Székesfehérvár kir. város közönsége adott 80 koronát; a Székesfehérvári Takarékpénztár, a Székesfehérvári Keresk. Bank, a Székesfehérvári Közg. Bank és Takarékpénztár, dr. Eisenbarth Karoly, dr. Nagelreiter Alajos, dr. Szabady József és Névtelen 20—20 koronát; dr. Lauschmann Gyula 16 koronát; dr. Árokay Antal, Deák Dávid, Pinn István 10—10 koronát; Császár Eszler. H. K., Takács Nagy József, Noll Ferenc, Takács Jakab és Kapuvári Tóth Béla 5—5 koronát; Belák István, Fittler Béla, Kovács Ilona, Kunos Gyula, Paulusz István, 2—2 koronát; Szammer Mária 1 koronát; Berényi István és Veihinger József 50—50 fillért. Könyvbeli jutalmat adtak: Eckstein József 2 drbot, özv. Semsey Dezsóné 1 drbot, Hübner Károly 44 drbot. Károly Ignác 46 drbot, Klökner József 15 drbot, Kubik Lőrinc 24 drbot, Schmelzer Jákó 1 drbot, Singer Ede 8 drbot. A nemes szívű adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond; Szirbek József, igazgató.

Tűz Rácalmáson. Gyors és pontos tudósítónk írja: Könnyen végzetessé válható tűz ütött ki a Rácalmáshoz tartozó Ugalambos pusztán, mely dr. Pajzs Gyula tulajdona. F. hó 15 én d. u. fél 3 órakor a tisztiak és cselédjakások közelében egy náddalfedett sertéssel kigyuladt. A lángok csakhamar a közvetlen szomszédságban levő másik két óra is átharapódtak. Komolyabb kár azonban nem esett, mert egyik béresnek 5 éves fiúcskája — ki legelőszőr vett észre a tüzet — az óiban levő disznókat kieresztette, aztán lármát csapott, mire a közelben dolgozó arató munkások a tűz színhelyére futottak s a tüzet lokalizálták. Mire a rácalmási önkéntes tűzoltók a pusztára kimentek a tűz már el is volt oltva. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár csekély, biztosítás révén ez is megtérül.

Egy tanonc felvételik Schmölcz László szobafestő és mázolóval vásártér 17. sz.

— **Szálhámos kerékpáros.** F. hó 13-án egy 26 év körüli fiatalember állított be Kümmel Jenő kertárcái meckauikushoz s magát Marschall Mátyás segédjének mondotta, Marschall Lajos megbízásából egy kerékpárt kért kölcsön. Kümmel gyanútanulán átadott neki egy 130 K. értékű kerékpárt. Másnap azután kiderült, hogy Marschall senkit sem bízott meg kerékpár kölcsönzésére, sőt az illető nincs is náluk alkalmazásban. A család feljelentették s a rendőrség már nyomában van az ismeretlen kerékpárosnak.

— **Hirtelen halál.** Sáfár János m. kir. honvédtörzsrörmester július hó 14-én este 8 órakor szívszélhűlés következtében élete 49-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése folyó hó 16 án délután volt a Táviráda utcai gyászházból.

— **Bicskei csendélet.** Bicskéről írja tudósítónk: Még eddig senki sem vonta kétségbe Szabó Jancsi bicskei legénynek a bátorságát. Hogy még jobban bebizonyítsa bátorságát, alaposan becsudálkozott a bicskei galagonyásiból s végig sétálta éjjel az utcákat. Persze a jó bicskeiek Morfeus karjai között álmódták a szépeket s így nem láthatták Jancsijoknak hősi tettét. Jancsi azonban ezen is segített. Elkezdte kiabálni, hogy tűz van. Célját elérte, sokan kiszaladtak hálópingyolójukban az utcára, de nem megbámulni Jancsit, hanem alaposan helyben hagyni. Így Szabó jancsinak is emlékezetesebb lesz. Egyébként a csendesség is fog neki gratulálni a maga módja szerint.

Jégszekrények, gyermekágyak, kocsik és vasbutorok valamint takaréktűzhelyek nagy választékban állandóan raktáron Márkus Simon Fia cégnél Jókai-utca 16.

— **Községek zárllata.** Július hó 12-én állapotbetegség miatt a következő községek vannak zárllat alatt: Sertésvész: Nagyláng, Pákozdi, Alsó-szentlíván, Bakonykúti, Dunapentele, Hercegfalva, Igar, Nagylók, Magyaralmás, Inota, Seregélyes, Zámoly, Felcsuth, Bakonysárkány, Csór, Alap, Baracs, Pátka, Bodmér, Sukoró, Kápolnásnyék, Velence, Sárogras. — Sertésorvanc: Gyuró, Tabajd, Bicske, Alcsut. — Veszétség: Gyuró, Kápolnásnyék, Soponya, Iszkaszentgyörgy. — Lép-fene: Nagyláng, Sárosd, Igar, Baracska. — Hólyagos kiütés: Falubattány.

— **Rövid hírek.**
A póttartalékosok behívása. A honvédpárancsnokság szétküldte a behívókat a honvéd póttartalékosokhoz. A tartalékos katonák aug. 10-ére kötelesek bevonulni 35 napi hadgyakorlatra.

Egy örmester és cigány. Kerekas méntelepi törzsrörmester és egy náia lábatlanokdó cigány közt egy kis véleménykülönbség merült fel. Kerekást annyira bántotta cigány a ellenálló magatartása, hogy nekirontott s alaposan elrakta. A cigányt a mentők vitték el, Kerekas ellen megindították az eljárást.

A jegyző pincéje. F. hó 4-én reggelre eddig ismeretlen tettesek feltörték Pencz Gyula csőri jegyzőnek az iszkaszentgyörgyi Aligvári szőlőhegyen levő présházát és egy vadonatúj permetezőgépet elloptak.

Gyujtógató pipa. Egyed József szári korcsmáros háza leégett még a múlt hónapban. A csendőrök kiderítették, hogy a tűz oka maga a gazda volt, aki pipára gyujtás közben eldobta a gyufákat. Feljelentették.

LEGJOBB

CIPÓTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlíható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

Két tyúk és egy ablak. Hári István inotai lakos beverte Benkő Józsefnek ablakait. A csendőrök közbenjárására kiderült a tett oka, amely szerint az ablakok betérése csak viszonzás Hári ama cselekedetére, hogy Benkők 2 tyujkát elvette a láb a'ól.

Egy cseléd. Lakatos Róza pusztadericsi 21 éves cselédet, amiatt, hogy szababatyáni gazdájától lopott másfél évi börtönrre ítélte a törvényszék. A derék hajadon ezáltal már 7-ik alkalommal ül börtönt. Mint álcseléd állvtt működésében, összelopkodott cselédkönyvek segítségével más más néven folyton új gazdát keresett, miután a régi gazdája lopás miatt kerestette a csendőrökkel Mai cseléd.

Kerékpáros kirándulás. A székesfehérvári kerékpár egyeslet vasárnap (július 18 án) Aligára rándul ki, indulás fél 2 órakor Laczkovics féel vendéglőből.

nagyobb magyart kellőkép ismerje. Mária Terézia korával kezd, midőn a nemzet tespedésbe merült s innen indul ki, hogy megismertesse Széchenyi föllépését. Műve pártatlan s tárgyilagos. Mindenképen érdemes arra, hogy megfeleljen nagy céljainak, melyre az Országos Széchenyi Szövetség szánta. A könyvet ugyanis a Széchenyi Szövetség megbízásából írta Andrassy s a szövetség azért adta már most ki sok ezer példányban s olcsó árért (80 fillér), hogy a jövő évben, mikor az egész nemzet Széchenyi halálának félszázados évfordulóját ünnepli, ne legyen egy iskola, egy falu sem, a hol a legnagyobb magyart nem ünneplik, nem ismerik. Epp erre szolgál ez a könyv a maga izléses kiállításával, kepeivel, könnyű, magyarázó stílusával. Nagy hiányt is pótol, mert Széchenyi-irodalomunk van, de oly drága kiadásokban, hogy azt az egyszerű nép nem szerezheti meg. A könyv megrendelhető minden könyvkereskedésben.

IRODALOM.

Széchenyi. Andrassy Jenő jogtanár tollából csinos kiállítású munka jelent meg a napokban a fenti címmel, a mely Széchenyi István gróf életrajzát adja népszerű modorban. A könyv szerzője ritka melegséggel ismerteti Széchenyit gyermekkorától egész utolsó éveig s hetven oldalas művében mindent fölír, a mit az iskolás gyermeknek, vagy a népnek tudni kell, hogy a leg-

Szerkesztői üzenet

Amerika. Már pangásnak indult reményünk, azonban most egyszerre fellelegünk. Ugy szintén olvasóink is. A jó erőt, jó kedélyt, sok szorocsnét stb. megállapítjuk az írásokból.
St. Kritika alá vesszük. A helyet sporoljuk számára. Meleg köszönet az érdeklődésért.
B. A bányá ügyet még szorítsa ki a helyszínén. Kápolna. Várjuk. Jó mulatást.

Schicht szarvasszappana

a
legjobb

Fehérneműm' frigyelik,
Benne egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Mégmondom miért!
Szappant csakis Schichttől vegyen,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, a nya

leányának a kelengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni: Övi fehérneműt a küzmeséges, jóllehet olcsó szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappannal mosd, akkor finom sávo-lyon vásmad, a kényes csipkék és, puha hanelek, valamint a többi fehérnemű is, legyen az fehér vagy szines, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kíméli és konser- válja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogd használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz megadának megtakarítani!

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
Dr. ASCHENBRANDT-féle

Bordói-por

amint azt úgy a külföldi mint kilenc éves hazai tapasztalatok igazolják. Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A lisztharmit legbiztosabb gyógy- és óvszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Rézken-por

mely a szőlőt egyuttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten:

50 kg. zsákban kg.-kint bordói-por	68 f.
10 és 5 " " " bordói-por	72 "
2 " " " " bordói-por	73 "
50 kg. zsákban kg.-kint rézkenpor	45 f.
10 és 5 " " " " rézkenpor	49 "
2 " " " " " rézkenpor	50 "

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet mielőbb megrendelni. A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker. Alkotmány-utca 31. szám.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető:

Kováts Pálnál Székesfehérvár.
Szigethy Testvéreknél Székesfehérvár.
Déri József és Fianál Ercsi.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyeny-Mariet-utca

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazó bundák,

raglán-felöltők, kabátok.

Zichy János gróf

szőlészete elad

ugy hagyban, mint zárt palackokban saját főzésű valódi ó törkölypálíntát 2-10 K, új törkölypálíntát 1-90 K, cognacót 5 K árban literenként, palackkal együtt.

Csomagolás önköltségen számítatik. — — — Szállítás utánvétellel történik. Megrendelések

Uradalmi intézőség Tác

(Fejérm.) címre kéretnek.

VÉDJE GY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusító ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

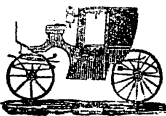
SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
SZÉKESFEHÉRVÁR.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: **Székesfehérvár** Raktár: **Simor-utca 35**
Tolnai-utca 16.

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Falvay Ferenc Székesfehérvár, Kossuth-utca sarok

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az **uri-, női- és gyermek-öltönyök, díszítő és butorszővegek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és vég-árnyak, szőrmék stb. vegytisztítását és festését.**

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehérenmüek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér

Kovald Péter és fia cég.

Székesfehérvári utmutató.

Fűszer:

FLITS PÁL FIA
fűszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kávébőhozatala és
fűszer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

IFJ. TÖGLGYULA
festék és cement
főraktára.
Városház-tér 1 sz.

**Keresztény
fogyasz. szövetkezet**
Szűgyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZZA GYÖZŐ
fűszer, festék és liszt ke-
reskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

HERMANN MIHÁLY
fűszer és liszt keres-
kedő
Tobak-utca 2 sz.

KOVÁTS ISTVÁN
fűszer és liszt keres-
kedő.
Palotai-utca 15 sz.

KÜMMEI KÁROLY
csemege, fűszer és liszt
kereskedő
Rákóczi-utca 7 sz.

Noszko Horváth Gyula
fűszer, liszt és borkereskedő
Halász-utca 10 sz.

Hus:

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
iskola-utca
Marhaus.
1 kgr. I. r. leveshús 26 fr.
" II. " " 24 " "
" pörkölt és gulyás 24 " "
" felsől rostélyos " "
" és hátszín 28 " "
Borjühús.
1 kgr. combja 36 kr.
" vesés 34 " "
" eleje 30 " "

ASZTALOS GYULA
hus, szalonna, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Iskár-utca 6 sz.

HAMMER IGNÁZ
hus, szalonna, zsír és egyéb
hentes áru üzlete
Üzlet: Palotai-utca 24
napi piac: Szűgyény
Marich-utca.

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Sütők:

CSERNYAY VILMOS
sütődeje, naponta friss
Graham kenyér kapható.
Palotai-utca 18 sz.

MOHAI FERENCZ
sütődeje naponta friss
sütemény kapható
Simor-utca 33 sz.

Divat:

Keresztes Zsigmond
divat áruháza
Városház-tér.

Knazovitzky Béla
kamarai szállító, kalap, cipő,
uri és női divat külöleges-
ségek nagy raktára. Szabott
árak.
Nádor-utca.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

ALMÁSSY ISTVÁN
férfi divat üzlete
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Nádor-utca 7 sz.

ORSZÁGH IMRE
női szabó
Nádor-utca 3 sz.

**Singer Co. varrógép
reszvénytársaság**
ajánlja eredeti varrógepeit
Bognár u. 2 sz.

Rehorska Vilmos
műfesto és vegytisztító
intézet
Üzlet: Háltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfesto és vegytisztító
intézet
Városház-tér

PAPP KÁROLY
utóda Szlatkovszky József
műhelyem festő vegytisztító
intézet
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:

KISS ANTAL
Kossuth-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

WEIHINGER LAJOS
Kossuth-utca 18 sz.

Bognár és Kristóf
polgári és papi szabók
Rákóczi-utca 2 sz.

Cipészek:

FÜZY MÁRTON
Kossuth-utca 7 sz.

HÁRY GYULA
anatómiai cipész üzlete
Budai-ut 28 sz.

KOVÁTS JÓZSEF
Kossuth-utca 5 sz.

NÉMETH SÁNDOR
Kossuth-utca 4 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

RÉDEI GÉZA
Kossuth-utca 15 sz.

Sándorovits testvérek
úri és női cipészek
Sas-utca.

VIRÁGH I. FERENCZ
Simor-utca 2 sz.
úri és női cipész.
Saját készítményű cipő
raktár.
Megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

Kalapos:

DITTRICH EDE
férfi kalap üzlete
Szűgyény Marich-utca

Füldő:

ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfélék:

PETE GYULA
fényképész
Várkor-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv,
zenemű, papír és fényké-
pező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

KUBIK LŐRINCZ
könyv és papírkereskedő
és könyvkötészete
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyvkötészete
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

Schnetzer Nándor
üveg, porcz. épület üveges
Szűgyény Marich-utca 5 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szűgyény Marich-utca 1.

KNAZOVITZKY ELEMÉR
vaskereskedő
Nádor-utca.

PAPP SÁNDOR
szij és nyereg gyártó
Nádor-utca.

IZINGER KÁROLY
szígyártó
Bank-utca

KÜMMEI BÉLA
mű és kereskedelmi
kertesztés
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

IFJ. LERF FERENC
mű és kereskedelmi kertész
Palotai-utca.

NEUBARTH LIPÓT
órá és ókszerész
Nádor-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

BOHN ALAJOS
kefektető
Bank-utca 6 sz.

PERCZ IMRE
esztergályos
Simor-utca 27 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készít mindennemű új és
dívtatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KÖNIG KÁROLY
készműves és köszörüs
Városház-tér.

KÖNIG JÓZSEF
készműves és köszörüs
Kossuth-utca 7.

**Vendéglők és
kávéházak:**

BARNAI IGNÁZ
Magyar Királynak címzett
kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

FEKETE GÉZA
„Otthon kávéház”
Mozs.
Kossuth-utca 17 sz.

Özv. Emhecht Gyuláné
Dróher féle sörcsarnok
Bank-utca 1 sz.

RÉDEI VILMOS
Vörösmarty kör
vendéglő tulajdonosa
Kossuth-utca.

Zichy Ilget kioszka
Május 1-én megnyílik.
Naponta eisőrendű zenekar.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház”
Nádor-utca.

UNTERBERGER LÁSZLÓ
„Balaton kávéház”
Kossuth-utca.

ÖBERMAYER IMRE
vendéglős
Lakatos-utca 3 sz.

HEGYI JÓZSEF
Szinházi sörcsarnok
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Háltér 3 sz.

IFJ. HÉJJ FERENC
kálozi vendéglős
Tolnai-utca 2 sz.

HORVÁTH MIHÁLY
vendéglője kitűnő borok s
pontos kiszolgálás
Tobak-utca 7 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszülő vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

FEKETE JÓZSEF
vendéglős
Vásár-tér 23.

VINKÓCZY KÁROLY
beszülő vendéglős
Vásár-tér 36 sz.

Építők:

SZABÓ JÓZSEF
építési irodája
Várkör-ut 43 sz.

JÁMBOR ISTVÁN
kőműves és ácsmester
Vásár-tér 22.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

KISS KÁROLY
kőműves mester
Palotai-u. 67.

**Kszantner és Pinter
testvérek**
építési vállalkozók
Felsőkirálysor 49 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

Ifj. Steszkál Ferenc
okl. kőműves mester és
építési vállalkozó
Szömörce-utca 2 sz.

MARCO DEMARKÓ
beton és mozaik készítő
Kert-utca 7 sz.

PEHAKKERANDRÁS
építési vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:

NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

KÖRÖSY GYULA
épület és butor asztalos
Távirda-utca.

NYÁRY GYÖRGY
kamarai szállító
épület és mű asztalos
Felsőkirálysor.

FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

KUTI MÁRTON
épület és butor asztalos
József-utca 2.

TOMAN JÁNOS
mű butor és épület
asztalos
Háltér 19 sz.

BODA GYULA
épület és butor asztalos
Lövöldé-utca 12 sz.

GERBÁN ISTVÁN
kárptos
Jókai-utca 4 sz.

Lakatosok:

WOLCZL JÁNOS
géplakatos
Bástya-utca 8 sz.

KILI JÁNOS,
épület és műlakatos
Úsz-utca 21 sz.

WELTZEL LAJOS
épület; gép és vízvezeték
szerező
Vásár-tér 5 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Háltér 9 sz.

Festők:

GERLITS JÓZSEF és FIA
szobafestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmölitz László
cim-, szobafestő és
mázoló
Vásár-tér 17. sz.

GÜNSBERGER KÁROLY
cim és szobafestő
Háltér 9 sz.

GUTMANN L. és FIA
szoba, cim-cimer és fanemű-
festő.
Iakik József-utca 4.

Temetkezés:

HERMANN KÁROLY
ÉS TÁRSA
„Kögyelet” temetkezési
vállalat
Kossuth-utca